

Warszawa, dnia 31 października 2013 r.

PREZES RADY MINISTRÓW

Donald Tusk

RM-10-97-13

Pani Ewa KOPACZ
Marszałek Sejmu

Szanowna Pani Marszałek

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi

projekt ustawy o zmianie ustawy o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za lata 2012 i 2013.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Zdrowia.

Z poważaniem

A handwritten signature in black ink, which appears to read "Donald Tusk". The signature is written in a cursive style.

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za lata 2012 i 2013

Art. 1. W ustawie z dnia 13 stycznia 2012 r. o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za lata 2012 i 2013 (Dz. U. poz. 123 i 1523) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) tytuł ustawy otrzymuje brzmienie:
„o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za lata 2012–2014”;
- 2) w art. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Ustawa określa wysokość i sposób opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2014 r.”;
- 3) w art. 2:
 - a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Od dnia 1 kwietnia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. wysokość miesięcznej składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 1 pkt 1 i 2, za każdą osobę podlegającą ubezpieczeniu, wynosi 1 zł za każdy pełny hektar przeliczeniowy użytków rolnych w gospodarstwie rolnym, przyjęty dla celów ustalenia wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne rolników. W gospodarstwach rolnych o powierzchni poniżej 1 hektara przeliczeniowego użytków rolnych składka wynosi 1 zł.

2. Od dnia 1 kwietnia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 1 pkt 3, stanowi kwota 33,4% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.”,
 - b) po ust. 2a dodaje się ust. 2b w brzmieniu:

„2b. Od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 marca 2014 r. podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 1 pkt 3, stanowi kwota 33,4% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku 2012, włącznie z wypłatami z zysku,

ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski””.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2014 r.

UZASADNIENIE

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 26 października 2010 r., sygn. akt K 58/07 (Dz. U. z 2010 r. Nr 205, poz. 1363) orzekł o niezgodności art. 86 ust. 2 w związku z art. 86 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.) z art. 32 ust. 1 w związku z art. 84 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie, w jakim wskazany przepis ustawy określa zobowiązanie budżetu państwa do finansowania składek na ubezpieczenie zdrowotne wszystkich wskazanych w nim rolników i ich domowników, podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy, prowadzących działalność rolniczą bez względu na wysokość osiąganych przez nich przychodów.

Zgodnie z ww. art. 86 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, składki na powszechne ubezpieczenie zdrowotne:

- 1) rolników i ich domowników w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników,
 - 2) rolników i ich domowników, którzy nie podlegają ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291, z późn. zm.), niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 1–33 i 35 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
- z wyjątkiem rolników prowadzących działy specjalne produkcji rolnej, były finansowane z budżetu państwa, niezależnie od ich statusu materialnego.

Ww. przepis, we wskazanym powyżej zakresie, miał utracić moc obowiązującą z upływem piętnastu miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, tj. z dniem 4 lutego 2012 r.

Na skutek ww. wyroku, w dniu 1 lutego 2012 r. weszła w życie ustawa z dnia 13 stycznia 2012 r. o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za 2012 r. (Dz. U. poz. 123), która określiła nową wysokość i nowy sposób opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne rolników i domowników. Wskazane zasady również były przyjęte w 2013 r., na skutek nowelizacji ww. ustawy - ustawa z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za 2012 r. (Dz. U. poz. 1523).

Rozwiązania zaproponowane w ww. ustawie polegały na:

- 1) określeniu wysokości miesięcznej składki zdrowotnej na poziomie 1 zł za każdą osobę podlegającą ubezpieczeniu, za każdy pełny hektar przeliczeniowy użytków rolnych w gospodarstwie rolnym, przyjęty dla celów ustalenia wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne rolników, a w gospodarstwach rolnych o powierzchni poniżej 1 hektara przeliczeniowego użytków rolnych na poziomie 1 zł;
- 2) określeniu wysokości miesięcznej składki na ubezpieczenie zdrowotne domowników rolników prowadzących działy specjalne produkcji rolnej na poziomie 9%, przy czym podstawę wymiaru składki stanowi kwota 33,4% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

W niniejszym projekcie przewiduje się zmianę ustawy z dnia 13 stycznia 2012 r. o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za lata 2012 i 2013 przez przyjęcie analogicznych rozwiązań w zakresie wysokości i sposobu opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne rolników i ich domowników również na rok 2014. Kontynuacja w tym roku rozwiązania przyjętego w 2012 r. i w 2013 r. wynika z faktu, że systemowe zmiany w zakresie obowiązku podatkowego i składkowego rolników mają charakter wielopłaszczyznowy i złożony. Obecnie trwają prace we wskazanym zakresie, a uchwalenie odpowiednich zmian będzie wymagać zagwarantowania odpowiedniego *vacatio legis*, dostosowanego również do terminów opłacania podatków i składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne.

Obecnie Minister Finansów opracował projekt założeń, mający na celu włączenie działalności rolniczej do powszechnego systemu podatku dochodowego.

Z „Wykazu prac legislacyjnych i pozalegisłacyjnych” wynika, że organem odpowiedzialnym za jego opracowanie jest Minister Finansów we współpracy z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Realizując ww. postanowienie, ww. projekt założeń został przekazany w dniu 15 lipca 2013 r. do opinii Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Zmiany proponowane w ww. projekcie założeń mają złożony charakter, albowiem dochody z działalności rolniczej dotychczas pozostawały poza systemem podatku dochodowego. Działalność rolnicza, jakkolwiek zbliżona charakterem do działalności gospodarczej, to jednak charakteryzuje się pewną specyfiką, którą należy brać pod uwagę przy opracowywaniu zasad opodatkowania dochodów z tej działalności. Opracowanie tych zasad

wymaga pogłębionej analizy, co znacznie wydłuża czas zakończenia tych prac. W kontekście czasu opracowania przedmiotowych założeń, istotne znaczenie ma również konieczność podejmowania wspólnych działań z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, których celem powinno być wypracowanie wspólnej koncepcji włączenia działalności rolniczej do systemu podatku dochodowego.

Powyższe względy przesądziły zatem o terminie potencjalnego wejścia w życie rozwiązań systemowych i przyjęciu rozwiązania przejściowego jeszcze do końca 2014 r.

W niniejszym projekcie zawarto tożsame rozwiązania jak te przyjęte na 2012 r. i 2013 r., dotyczące struktury opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne rolników.

Przyjęto, że w gospodarstwach rolnych o powierzchni:

- 1) poniżej 6 hektarów przeliczeniowych użytków rolnych, przyjętych dla celów ustalenia wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne rolników, składkę opłaca Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS);
- 2) od 6 hektarów przeliczeniowych użytków rolnych, przyjętych dla celów ustalenia wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne rolników, składkę opłaca rolnik, o którym mowa w art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 stycznia 2012 r. o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za lata 2012 i 2013.

Natomiast składki domowników rolników prowadzących wyłącznie działy specjalne produkcji rolnej opłaca rolnik prowadzący taką działalność.

Składka będzie opłacana przez rolników do KRUS w okresach kwartalnych, w terminach określonych dla składek na ubezpieczenie społeczne rolników.

Kwoty przekazywane przez KRUS do Narodowego Funduszu Zdrowia, w zakresie przewyższającym wysokość składek opłaconych przez rolników, będą finansowane z budżetu państwa zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Proponowane rozwiązanie, podobnie jak rozwiązanie przyjęte na 2012 r. i 2013 r. w zmienianej ustawie, będzie miało charakter periodyczny i odnosić się będzie do składek na ubezpieczenie zdrowotne rolników i ich domowników wyłącznie za okres do końca 2014 r.

Projekt regulacji nie wymaga notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projekt ustawy swoim zakresem wywiera wpływ na rolników i ich domowników oraz na Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i Narodowy Fundusz Zdrowia.

2. Konsultacje społeczne

Projekt został przesłany do konsultacji ze związkami zawodowymi rolników indywidualnych, tj. Niezależnemu Samorządnemu Związkowi Zawodowemu Rolników Indywidualnych „Solidarność”, Związkowi Zawodowemu Rolnictwa „Samoobrona” oraz Krajowemu Związkowi Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, a także z organizacjami związkowymi: Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym „Solidarność”, Forum Związków Zawodowych, Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych. Projekt ustawy został również skonsultowany z organizacjami pracodawców: Pracodawcami Rzeczypospolitej Polskiej, Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Związkiem Rzemiosła Polskiego i Business Center Club.

W toku konsultacji społecznych żaden podmiot nie zgłosił uwag i zastrzeżeń merytorycznych do projektowanych rozwiązań prawnych, poza uwagami sprowadzającymi się do zakwestionowania rozwiązań tymczasowych (Naczelna Rada Lekarska, Krajowa Rada Izb Rolniczych, Rada Krajowa NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”). Podmioty społeczne, z którymi projekt konsultowano, zwróciły uwagę na potrzebę wprowadzenia rozwiązań docelowych, stałych.

Projekt ustawy został także udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji zgodnie z § 11a uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.).

Projekt ustawy – stosownie do przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) – został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Zdrowia. Żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania uczestniczeniem w pracach legislacyjnych, na zasadach określonych w ww. ustawie.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Według danych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na koniec roku 2012 liczba rolników opłacających składki samodzielnie wynosiła 532 410 (liczba ta nie uwzględnia rolników prowadzących wyłącznie działy specjalne produkcji rolnej i ich domowników). Z kolei liczba rolników, za których składki opłaca budżet państwa (za pośrednictwem KRUS) wyniosła 870 376.

Wysokość wpływów z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne finansowanych przez rolników samodzielnie:

- 1) od rolników, o których mowa w art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 stycznia 2012 r. o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za lata 2012 i 2013, i ich domowników, oraz za domowników rolników prowadzących działalność w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej i dodatkowo w gospodarstwie rolnym – w przypadku gdy rolnicy ci prowadzą gospodarstwo rolne o powierzchni 6 i więcej hektarów przeliczeniowych,
- 2) za domowników rolników prowadzących działalność wyłącznie w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej

– za okres 12 miesięcy (kwiecień 2012 – marzec 2013) wyniosła 109,5 mln zł. W związku z tym na taką kwotę szacuje się wpływy w tym zakresie w roku 2014.

Kwota składek opłacanych za rolników przez KRUS, oszacowana na podstawie przypisów z I kwartału 2013 r., wyniesie w 2014 r. ok. 22,1 mln zł.

Rocznym kosztem dla budżetu państwa jest różnica pomiędzy dwunastokrotnością kwoty ryczału przekazywanego przez KRUS do Narodowego Funduszu Zdrowia, zgodnie z art. 4 ust. 1 zmienianej ustawy a kwotą składek uzyskanych od rolników pomniejszoną o koszt poboru, a więc w roku 2014 ok. 1 753 mln zł.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projekt nie będzie miał wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Projekt nie będzie miał wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Wpływ regulacji na ochronę zdrowia

Projekt nie będzie miał bezpośredniego wpływu na ochronę zdrowia.

8. Wpływ regulacji na warunki życia ludności

Wejście w życie regulacji nie będzie mieć wpływu na warunki życia ludności.

9. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.